

WANDELINGEN

Onlangs zijn de eerste vier deeltjes verschenen van de door het Nederlands Architectuurinstituut (NAi) uitgegeven reeks *Architectuurwandelingen*. De gidsen, die erop gericht zijn al wandelend (meer) inzicht te krijgen in de Nederlandse architectuurgeschiedenis, zijn thematisch van opzet. De voorbeelden die de wandelaar onderweg ziet illustreren het thema. De eerste vier wandelingen gaan over 'Het Snouck van Loosenpark in Enkhuisen', 'Deventer en de komst van de renaissance-architectuur in Nederland', 'Emmen: een modelstad op menselijke maat' en 'Volkshuisvesting in Rotterdam tussen de wereldoorlogen'. De gidsen zijn rijk geïllustreerd, zodat ook minder goed zichtbare aspecten van de gebouwen worden getoond. Het NAi zal ieder jaar vier nieuwe deeltjes uitbrengen, zodat op den duur de belangrijkste aspecten uit de Nederlandse architectuurgeschiedenis zullen zijn belicht. Verkrijgbaar in de boekhandel en bij het NAi (tel. 010-4361155), prijs per deel f12,50.

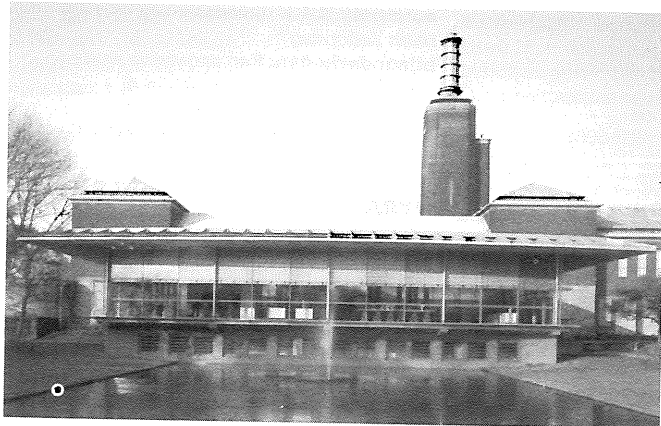
GRONINGEN

In de komende jaren zal de Groningse binnenstad ingrijpende veranderingen ondergaan. In de nota *Binnenstad Beter* is een aantal ambitieuze maatregelen uitgewerkt. Het centrum zal vooral het domein van de voetganger en fietser worden. Voor de auto komen aan de rand van de binnenstad voldoende parkeerplaatsen, zodat ook het parkeren in de binnenstad vrijwel niet meer nodig is. Als de plannen doorgaan ontstaat een autovrij gebied waar de auto alleen tijdens de laad- en lostijden mag komen. De binnenstad blijft goed bereikbaar per bus, want er komt een geheel nieuw systeem voor het openbaar vervoer. Om de economische positie van het cen-

trum te versterken wenst de gemeente, naast een verbreding van het winkelaanbod in het centrum, de ontwikkeling van woonhuizen op de Westerhaven. De pleinen en straten krijgen een fraaie inrichting, waardoor een aantrekkelijk klimaat ontstaat om te winkelen en te wandelen. Met de plannen wil de gemeente een grote samenhang in de ontwikkelingen bewerkstelligen. De uitvoering zal in 1993 beginnen.

ARCHITECTUUR IN NEDERLAND

Het vijfde jaarboek *Architectuur in Nederland* is deze zomer verschenen. Het boek opent met vier kritische beschouwingen over architectuur, stedenbouw en ruimtelijke ordening. Uit deze artikelen lijkt een weinig positief beeld naar voren te komen: de ontwerpdiscipline wordt bedreigd door gebrek aan theoretisch fundament, fnuikende normering en falend ruimtelijk ontwerp. Daarentegen geeft het vervolg van het jaarboek, met een rijke oogst aan recent gebouwde architectuur, een indruk van bloei en ontwikkeling. In stedelijke vernieuwingsgebieden en uitbreidingswijken is in 1991 veel belangwekkende woningbouw verzezen. Zeventien van deze projecten worden in het boek gedocumenteerd, voorzien van foto's, situaties, plattegronden en doorsnedes. Op dezelfde wijze wordt vervolgens een aantal zeer uiteenlopende werken gepresenteerd, variërend van de Villa Haans van Jo Coenen tot het nieuwe paviljoen van Museum Boymans-van Beuningen van Henket en het Byzantium van Rem Koolhaas. Het Jaarboek 1991-1992 is een uitgave van het Nederlands Architectuurinstituut, tel. 010-4361155. Het boek is verkrijgbaar in de boekhandel. ISBN 90-72469-31-3, prijs f69,50.

De zuidgevel van het nieuwe museum paviljoen Museum Boymans-van Beuningen.

Wiardi Beckmanstichting: "Het stadsvernieuwingsbeleid is defensief en a-politiek." Bron: NAi.

STADSVERNIEUWING

De stad is van iedereen; over de toekomst van de stadsvernieuwing is de nieuwste uitgave van de Wiardi Beckmanstichting, het wetenschappelijk bureau van de PvdA. De auteurs hebben een uitgesproken opvatting over het stadsvernieuwingsbeleid van het kabinet. Zij noemen het beleid defensief en a-politiek. Het borduurt voort op de traditionele stadsvernieuwing, maar kan de sociale en economische verzwakking van de steden niet keren, zoals de afgelopen decennia wel gebeurde. Stadsvernieuwing verdient volgens de auteurs een bredere benadering. Ze dient ook aan andere dan aan zwakke groepen ten goede te komen. Voor verschillende buurten kunnen verschillende strategieën gevoerd worden. Deze dubbele strategie (waar nodig het bieden van minimumkwaliteit, waar mogelijk het versterken van het sociale en economische draagvlak van de steden) kan leiden tot een groter maatschappelijk en politiek draagvlak voor de stadsvernieuwing.

De brochure is te bestellen door overmaking van f20,- op postgiro 3479700 tnv PvdA-brochures, Amsterdam, met vermelding van bestelnummer 754.

TOLTUNNELS

De versnelde realisatie van de vijf toltunnels in de Randstad is ernstig vertraagd door de wijze waarop de afgelopen jaren is omgesprongen met de financiële en planologische besluitvorming. Dit is de conclusie van het onderzoek *Toltunnels in de Randstad*, dat werd uitgevoerd door ir. J. Visser van het Onderzoeksinstituut voor Technische Bestuurskunde (OTB) van de Technische Universiteit Delft. In 1987 koos de overheid ervoor de toltunnels (de Tunnel

onder de Noord, de Wijkertunnel, de tweede Beneluxtunnel, de Blankenburgtunnel en de tweede Coentunnel) te laten financieren door particulieren. Daardoor werd de aanleg van de tunnels afhankelijk van de discussie rond particuliere financiering en rekeningrijden. Het gevolg was dat de financiering werd vervangen door tolpleinen, die op haar beurt weer werden vervangen door de spitsbijdrage. Een definitief besluit is nog steeds niet genomen en volgens het onderzoek ook nog niet in zicht.

Toltunnels in de Randstad (deel 16 in de reeks Infrastructuur, transport en logistiek van het onderzoeksprogramma Stedelijke Netwerken) is een uitgave van de Delftse Universitaire Pers, tel. 015-783254. ISBN 90-6275-786-3, prijs f22,25.

BIBLIOTHEEK

De geboorte van een nieuwe centrale bibliotheek is de titel van een boek, dat de bouw van de nieuwe centrale bibliotheek aan het Spui in Den Haag (onderdeel van het Stadhuis/bibliotheekcomplex) beschrijft. Het beslaat de periode vanaf het begin van deze eeuw tot halverwege 1992. Het boek geeft een beeld van het bouwproces van de centrale bibliotheek door de jaren heen. Een uitgebreid interview met architect Richard Meier diende als basis voor het eerste hoofdstuk. In de daarop volgende hoofdstukken wordt de geschiedenis beschreven. Het boek is tweetalig (Nederlands en Engels), uitgegeven in zwart-wit en is voorzien van de meest recente bouwtekeningen (juli 1992) en vele afbeeldingen en foto's. Een uitgave van de Dienst Openbare Bibliotheek. Het boek is daar ook te bestellen, tel. 070-3469235. ISBN 90-801046-1-2, prijs f25,-.

OVER DE BRUG

Van 5 oktober tot en met 31 december is in de Zuiderkerk in Amsterdam de tentoonstelling *Over de brug..* te zien. Aan twaalf architectes is gevraagd een ontwerp te maken voor twee eilanden aan de rand van de nieuwbouwwijk Nieuw-Sloten in Amsterdam-West. Elk eiland is door een andere architecte uitgewerkt en krijgt hierdoor een eigen karakter naar ontwerp, materiaalgebruik en architectuur. Elk eiland wordt een buurtje in het klein. De tentoonstelling toont de ontwerpen via foto's, tekeningen en maquettes. De architectes geven via een cd een toelichting op het ontwerp. De tentoonstelling is te zien tot 31 december in de Zuiderkerk te Amsterdam, tel. 020-6222962.

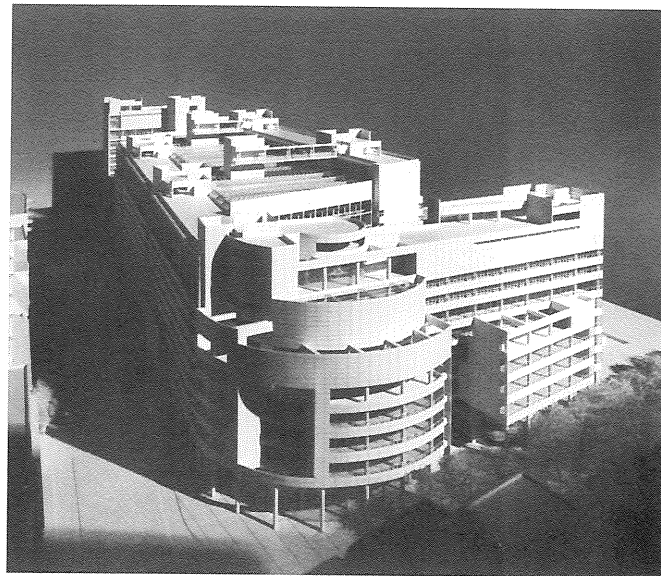
TRANSPORT-VEILIGHEID

De zorg voor de verkeersveiligheid in de verschillende landen van Europa is op zeer uiteenlopende wijze georganiseerd. De Europese Commissie probeert meer eenheid te brengen in het Europese verkeer (lucht-, rail-, wegverkeer en scheepvaart) door alle verkeersstromen onder één verantwoordelijk lichaam te brengen, vergelijkbaar met de National Transport Safety Board in de Verenigde Staten. Op het congres *Safety of transportation*, dat de Technische Universiteit Delft (TUD) op 26 en 27 november organiseert in het kader van haar 150-jarig bestaan, zullen internationale sprekers de voor- en nadelen van een dergelijk systeem toelichten. Daarbij komen thema's als regelgeving, handhaving, diepgaand onderzoek van incidenten en ongelukken en slachtofferhulp

aan bod. Volgens de organisatoren kunnen zowel de diverse landen als de verschillende verkeerssoorten veel van elkaar leren. Informatie over het congres bij de TUD, tel. 015-120234.

'SUPERREGIO'

Om de positie van Nederland binnen het Europese stedelijk netwerk te handhaven is aandacht voor de Randstad alleen niet voldoende. In de Ruimtelijke Verkenningen 1992 van de RPD wordt gesteld dat de *Stedenring Centraal Nederland* (Randstad, Brabantse Stedenrij en de regio Arnhem/Nijmegen) ontwikkeld dient te worden. Dit staat in de Ruimtelijke Verkenningen 1992 van de RPD. De Stedenring kan een deel worden van de Noordwest-Europese 'superregio' door de ontwikkelingen in Oost-Europa. Voorrang voor de aanleg van infrastructuur in die richting, zoals de Betuwelijn, zal het groeitempo in Oost-Europa bevoornden. Daardoor zullen de banden van de Stedenring met omringende regio's worden verstevigd. De huidige kernzone van West-Europa zal hiervan sterk profiteren. Naast infrastructuur zijn de interne kwaliteit van de Stedenring (levende steden in een aantrekkelijke groene ruimte) en het tot stand brengen van goed openbaar vervoer van groot belang. Verder (ondermeer) aandacht voor de hoge druk op de agrarische grondmarkt, de consequenties voor Nederland van de migratie in Europa en ondergronds bouwen in Nederland. Ruimtelijke Verkenningen 1992, verkrijgbaar in de boekhandel en bij de SDU in Den Haag, tel. 070-3789911. ISBN 90-399-03298, prijs f74,50 (excl. verzendkosten)

Het nieuwe Haagse stadhuis

REGIOTAXI'S

Op het symposium *Taxi en OV... samen beter!*, dat in september werd georganiseerd door DTV Consultants en de Nationale Hogeschool voor Toerisme en Verkeer, werden enkele voorbeelden gepresenteerd van experimenten met de 'Regiotaxi'. Het Verenigd Streekvervoer Nederland belichtte de Snelbustaxi: een taxiservice die, tegen een lager tarief dan het normale taxitarief, dienst doet tussen de halte van een expressbus en een adres in een vooraf vastgesteld vervoergebied. De gemeente Oisterwijk gaf een toelichting op het voorstel voor een gratis Recreatietaxi, die zowel in Oisterwijk als tussen Oisterwijk en een aantal attractieparken, zoals de Efteling, diensten onderhoudt. Net als de Treintaxi moet de Regiotaxi een alternatief vormen voor het autogebruik. Voor de uitvoering van deze en andere experimenten met de Regiotaxi heeft het ministerie van Verkeer en Waterstaat voor een periode van drie jaar tien miljoen gulden beschikbaar gesteld.

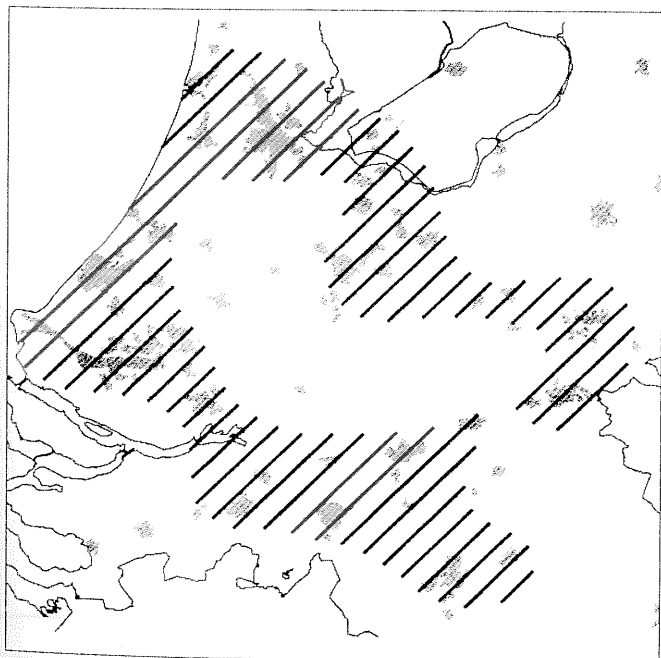
BEGROTING VROM (1)

In de begroting van het ministerie van VROM voor 1993 worden de beleidslijnen van de afgelopen jaren voortgezet. De doelstelling van het beleid, het creëren van een kwalitatief goede ruimtelijke indeling en een duurzame kwaliteit van onze leefomgeving, moet worden bereikt door het investeren in verdergaande decentralisatie en verzelfstandiging. Een van de belangrijkste resultaten op het gebied van de ruimtelijke ordening is een veranderende bestuurscultuur. Met de uitvoering van de Vinex liggen de verantwoordelijkheden niet langer alleen bij het rijk (dat krijgt steeds meer een katalysator-functie). Partners die bij de uitvoering

betrokken zijn moeten steeds vaker zelf initiatieven ontplooiën. Daardoor komen nieuwe vormen van investeringen, zowel door de overheid als door het bedrijfsleven, tot stand. Met de afbakening van verantwoordelijkheden en bevoegdheden is een toegesneden instrumentarium voor de overheid van groot belang. Een van die instrumenten is het NIM-BY (Not In My BackYard)-wetsvoorstel dat deze zomer is ingediend. Daarmee kan bij het realiseren van spoedeisende of van boven-gemeentelijk belang zijnde projecten de medewerking van gemeenten worden afgedwongen.

BEGROTING VROM (2)

Ook in de volkshuisvesting is het decentralisatie- en verzelfstandigingsbeleid ver gevorderd. Met de uitvoering van de nota Volkshuisvesting in de Jaren Negentig is de transformatie van bouwen naar wonen in volle gang. De besluiten Woninggebonden Subsidies (1993) en Locatiegebonden Subsidies (1994) vormen het voorlopige sluitstuk van de decentralisatie. Een wijziging van de Woningwet moet zorgen voor een zelfstandiger toezicht van gemeenten. In het streven naar duurzame verzelfstandiging van de volkshuisvesting zal het eigen-woningbezit worden bevorderd, onder meer door de verkoop van huurwoningen. Door dit op lokaal niveau en in het kader van de sociale vernieuwing te doen, kan de binding met de woonomgeving worden versterkt. Als gevolg van de verwachte instroom van migranten is de behoefte aan nieuwbouw voor de komende jaren gestegen. Of, in welke mate en via welke deelprogramma's in deze grotere nieuwbouwbehoefte moet worden voorzien, zal in het kader van het nieuwe Trendrapport Volkshuisvesting worden bepaald.

De Stedenring Centraal Nederland. Bron RPD.